

ΜΟΥΣΙΚΗ
07.11.2016 | 10:40**Η Ναταλία Γεράκη ξέρει να σαγηνεύει με το φλάουτο**

Μας μίλησε πριν το ρεσιτάλ «Απόσταγμα Ρωσίας» στο Μέγαρο Μουσικής

Συνέντευξη στη Λένα Ιωαννίδου

Με αφορμή το «Απόσταγμα Ρωσίας», το ρεσιτάλ για φλάουτο και πιάνο με έργα Ρώσων συνθετών της ρομαντικής και σοβιετικής εποχής, που θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 7 Νοεμβρίου στο Μέγαρο Μουσικής με σολίστ τη Ναταλία Γεράκη και τον Απόστολο Παλή, συναντήσαμε τη διακεκριμένη μουσικό και της ζητήσαμε να μας εισάγει στην Τέχνη του φλάουτου.

Το κινητό της δεν απαντούσε. Σκέφτηκα ότι μάλλον θα δυσκολευόμουν πολύ μέχρι να την εντοπίσω. Λάθος μου. Δέκα λεπτά αργότερα, το τηλέφωνό μου χτύπησε και άκουσα μια ευγενική φωνή να μου λέει «Γεια σας, είμαι η Ναταλία Γεράκη, με ψάχνετε;». Συμφωνήσαμε να συναντηθούμε σε ένα μικρό καφέ του κέντρου. Δεύτερη έκπληξη. Φτάνοντας πριν την ώρα του ραντεβού μας, η Ναταλία Γεράκη ήταν ήδη εκεί και με περίμενε! Μια νέα, όμορφη γυναίκα, γοητευτική, «οπλισμένη» με ένα τεράστιο χαμόγελο και με έναν αυθορμητισμό που ξαφνιάζει. Συναντιόμασταν για πρώτη φορά, όμως αυτό δεν μας εμπόδισε να πιάσουμε την κουβέντα σαν παλιές φιλενάδες. Μιλήσαμε για τη ζωή της στο εξωτερικό, για τα ταξίδια της από τη Χιλή ως τη Ζάμπια, για την Ελλάδα που δεν την αλλάζει με τίποτα, για τις θεατρικές παραστάσεις που χαίρεται να παρακολουθεί κάθε φορά που βρίσκεται στην Αθήνα, για την κρίση στον Τύπο... Όταν η συζήτησή μας έφτασε πια στη μουσική και στο φλάουτο, πάτησα το REC στο μαγνητόφωνο...

Τι σας συγκινεί περισσότερο στο φλάουτο;

Τα ηχοχρώματά του! Η δυνατότητα που έχει δηλαδή ο φλαουτίστας να δημιουργεί πολλούς διαφορετικούς ήχους. Ακόμα το φλάουτο προσθέτει στον ήχο ενός μουσικού συνόλου το «υγρό» στοιχείο, το ακούς να «ρέει» μέσα στην ορχήστρα...

Πόσο δημοφιλές είναι το φλάουτο;

Είναι το πιο δημοφιλές από τα πνευστά όργανα. Κι αυτό οφείλεται στον λαμπερό του ήχο, αλλά και στο ότι τα πρώτα χρόνια της μάθησης μπορεί κάποιος να προοδεύσει σχετικά γρήγορα. Η δυσκολία έρχεται μετά, όταν περάσεις στο επαγγελματικό επίπεδο, όταν θελήσεις να εκλεπτύνεις τον ήχο, να εμβαθύνεις την ερμηνεία, να περάσεις από τον αθλητισμό στον πρωταθλητισμό.

Είναι μεγάλος ο αριθμός των φλαουτιστών με επαγγελματική κατεύθυνση;

Να σας δώσω ένα παράδειγμα: στη Γερμανία, στη Μουσική Ακαδημία που εργάζομαι, όπου το επίπεδο είναι εξαιρετικά υψηλό με φοιτητές από όλο τον κόσμο, αν οι διαγωνιζόμενοι για μια θέση στην τάξη του όμποε είναι 50, για την τάξη του φλάουτου θα είναι 150! Ο ανταγωνισμός είναι σκληρός. Απαιτεί γερά νεύρα, υπομονή και

επιμονή. Το να παίξεις φλάουτο δεν είναι πολύ δύσκολο. Το να παίξεις όμως φλάουτο σε υψηλό επίπεδο και να ξεχωρίσεις... Κι έπειτα δεν φτάνει να είσαι καλός φλαουτίστας, θα πρέπει να εξελιχτείς και ως μουσικός και ως άνθρωπος.

Τι είναι αυτό που κάνει έναν φλαουτίστα να ξεχωρίζει;

Ένας καλός φλαουτίστας θα πρέπει να έχει έντονα ανεπτυγμένη μουσική διαίσθηση (το εσωτερικό αυτί που λέμε), να «ερωτευτεί» τη μουσική και το φλάουτο, να αφιερώσει αμέτρητες ώρες στη μελέτη, να «ζυμωθεί» μέσα στα μουσικά σύνολα. Τότε θα γίνει ένας καλός επαγγελματίας. Ένας ξεχωριστός φλαουτίστας, θα πρέπει να διαθέτει όλα τα παραπάνω στοιχεία, αλλά και μια ακόμα πιο ανεπτυγμένη αντίληψη για τη μουσική, καθώς και την ικανότητα να μην χάνει τον έλεγχο του οργάνου, του σώματός και τη συγκέντρωση του μπροστά σε ένα πολύ απαιτητικό κοινό. Θα κερδίσει διεθνείς διαγωνισμούς και θέση σε κάποια κορυφαία ορχήστρα. Ο Φλαουτίστας όμως που θα μείνει στην ιστορία είναι εκείνος που θα πατήσει μεν γερά πάνω στην παράδοση, αλλά θα οδηγήσει το φλάουτο ένα βήμα πιο μπροστά, θα γίνει το μοντέλο των επόμενων γενιών. Για παράδειγμα, στις δεκαετίες του '70 και του '80 μεσουρανούσε ο Ιρλανδός φλαουτίστας James Galway, ο βιρτουόζος με τον λαμπερό ήχο που διαπερνούσε τις αίθουσες σαν σαΐτα. Οι δίσκοι του πωλούσαν μαζικά, όπως εκείνοι των ποπ και ροκ αστέρων. Ποια ξεχωριστά στοιχεία θα έπρεπε λοιπόν να διαθέτει ένας νέος φλαουτίστας για να ξεπεράσει το φαινόμενο Galway; Θα έπρεπε να είναι ιδιοφυής... Το έκανε τελικά ο Γαλλο-Ελβετός Emmanuel Pahud, ο σολίστ της Φιλαρμονικής του Βερολίνου. Είναι ένας συναρπαστικός μουσικός, όχι μόνο γιατί ελέγχει απόλυτα το φλάουτο, αλλά γιατί ποιεί μουσική σε μια άλλη διάσταση. Ανέβασε το φλάουτο στο ίδιο επίπεδο με το βιολί και το πιάνο! Τώρα, τι καινούργιο θα φέρει ο επόμενος φλαουτίστας-φαινόμενο για να τον ξεπεράσει, δεν μπορώ να το φανταστώ...

Μολονότι έχουν γραφτεί σημαντικά έργα για φλάουτο, συχνά, όπως και στη συναυλία σας στο Μέγαρο Μουσικής, ακούμε μεταγραφές, δηλαδή έργα που αυθεντικά είναι γραμμένα για κάποιο άλλο όργανο. Γιατί συμβαίνει αυτό;

Γενικά, συνηθίζεται να μεταγράφονται έργα που έχουν αγαπηθεί πολύ και για άλλα όργανα. Σε ό,τι αφορά το φλάουτο ειδικά, επειδή σε σχέση με τα έγχορδα ή το πιάνο έχουμε λιγότερα αριστουργήματα, αλλά και μικρότερο ρεπερτόριο γενικότερα, εξού και προέκυψαν πολλές μεταγραφές.

Την εποχή του Μπαρόκ το φλάουτο -τότε λεγόταν «τραβέροσο» (πλάγιο δηλαδή) και ήταν ξύλινο, μόνο με τρύπες, χωρίς μηχανισμό κλειδιών - ήταν όργανο πάρα πολύ αγαπητό. Υπήρξε μεγάλη παραγωγή φλαουτιστικών έργων, πολλά από τα οποία είναι πραγματικά διαμάντια. Στη συνέχεια όμως και ειδικά τον 19ο αιώνα, στον Ρομαντισμό, οι συνθέτες προτιμούσαν λιγότερο το φλάουτο. Κι αυτό γιατί τα έγχορδα και το πιάνο είχαν τελειοποιηθεί ως κατασκευές και σε σύγκριση με αυτά τα πνευστά ηχούσαν ατελή, αδύναμα και... φάλτσα! Ευτυχώς, τα πράγματα άρχισαν να αλλάζουν όταν ο καλός κύριος Theobald Boehm, ο Γερμανός φλαουτίστας, εφηύρε τον μηχανισμό με τα κλειδιά και το όργανο πήρε... τα πάνω του! Εξελιχθηκε τονικά, δυνάμωσε ο ήχος του, το ξύλο έγινε ασημί, χρυσός, πλατίνα... Ο πρώτος που ανέδειξε τις δυνατότητες του καινούργιου φλάουτου ήταν ο Claude Debussy με το αριστουργηματικό σόλο στο ορχηστρικό έργο «Το απομεσήμερο ενός Φαύνου» (1894), που είναι και πολύ αγαπημένο μου. Στον 20ό αιώνα γράφτηκαν πολλά υπέροχα έργα για φλάουτο, ανάμεσα στα οποία και ΤΟ αριστούργημα: η Σονάτα αρ. 2 (1942) του Sergei Prokofiev. Θα την ακούσετε στη συναυλία στο Μέγαρο. Τη σονάτα αυτή μάλιστα τη «ζήληψε» και ο μεγάλος Ρώσος βιολονίστας David Oistrakh, ο οποίος λίγο μετά την πρεμιέρα ζήτησε από τον Προκόφιεφ να τη προσαρμόσει για βιολί και πιάνο. Μεταγραφή από το φλάουτο στο βιολί είχε να συμβεί από την εποχή του Μπαρόκ! Συνήθως είναι οι φλαουτίστες που «κλέβουν» τα έργα του βιολιού.

Ποιοι είναι οι αγαπημένοι σας συνθέτες;

Καταρχάς αγαπώ ιδιαίτερα τους Γάλλους και τους Ρώσους. Από την εποχή Μπαρόκ τον Telemann και τον Rameau. Φυσικά και τον Beethoven, ειδικά τις συμφωνίες του (ευτυχώς σε αυτές τουλάχιστον δεν τσιγκουνεύτηκε να γράψει σόλι στο φλάουτο). Επίσης τη σύγχρονη μουσική, λατρεύω π.χ. τον Tōru Takemitsu. Γενικά, αγαπώ τη Μουσική! Και την τζαζ και τη ροκ και την παραδοσιακή ...

Πέρα από την ερμηνεία με το φλάουτο, καταπιάνομαι ακόμα και με πρότζεκτ πάνω σε συνθέτες που με ενθουσιάζουν και στη συνέχεια προσπαθώ να μοιραστώ τη συγκίνηση με το κοινό. Ένα τέτοιο πρότζεκτ ήταν το «Claude Debussy: La musique à moi» που αποτυπώθηκε και σε δίσκο/βιβλίο. Ήταν μια μουσική παράσταση πάνω στο έργο και τη ζωή του Ντεμπισί, όπου με απλά μέσα επιχειρήσαμε να ευαισθητοποιήσουμε και μη μυημένους ακροατές/θεατές στη μουσική ενός συνθέτη που, αν και όχι πάντα ιδιαίτερα εύπεπτος, είναι συγκλονιστικός. Το επόμενο project θα έχει να κάνει με τον Astor Piazzolla. Μαζί με την εξαιρετική Marta Dios Sanz, την Αργεντίνα φιλόλογο και συγγραφέα, θα επιχειρήσουμε να παρουσιάσουμε τον Πιασόλα μέσα στο πλαίσιο της αστικής μυθολογίας του Μπουένος Άιρες... ανυπομονώ!

Όταν στις συναυλίες παίζετε έργα που γνωρίζετε καλά και αγαπάτε, μπορείτε να αφεθείτε και να απολαύσετε τη μουσική;

Μα βέβαια! Στόχος είναι να έχει γίνει τόσο καλή προετοιμασία των έργων, ώστε πάνω στην σκηνή να λειτουργήσουν οι αυτοματισμοί και έτσι να αφεθεί κανείς στην ερμηνεία. Καθοριστική επίσης είναι και η ανταλλαγή ενέργειας με το κοινό. Είναι κάτι που νιώθω πολύ έντονα την ώρα της μουσικής πράξης και το απολαμβάνω. Αν είσαι ειλικρινής στον τρόπο που κάνεις μουσική ο κόσμος το εισπράττει και τότε συμβαίνει κάτι όμορφο: μια ιδιαίτερη ένταση που είναι σαν να κρατάει το κοινό την αναπνοή του !

Αισθάνεστε ποτέ τρακ όταν βρίσκεστε στη σκηνή; Ένα σφίξιμο ίσως;

Όχι σφίξιμο, αλλά συχνά υπάρχει ένα κράτημα τα πρώτα λεπτά μιας συναυλίας, ώσπου να βρει τον ρυθμό του το σώμα και η αναπνοή. Αφού αυτά συντονιστούν μπορώ να αφεθώ στην ατμόσφαιρα της στιγμής και να κινηθώ με ευελιξία ανάμεσα στις μουσικές φράσεις.

Έχετε δώσει πολλά ρεσιτάλ και συναυλίες μουσικής δωματίου, έχετε εργαστεί ως μουσικός ορχήστρας, ακόμα έχετε συμπράξει ως σολίστ με ορχήστρες. Πότε αισθάνεστε μεγαλύτερη ικανοποίηση;

Όταν υπάρχει κοινή αίσθηση επαγγελματισμού, σεβασμός και αλληλοεκτίμηση ανάμεσα σε όλους όσοι συμπράττουμε σε μία παραγωγή. Ακόμα μεγαλύτερη είναι η ικανοποίηση όταν επιπλέον υπάρχει ενθουσιασμός και πάθος. Αλλά για μια καλή συνεργασία πρωτίστως είναι απαραίτητος ο επαγγελματισμός. Να σας δώσω ένα παράδειγμα: πολλές φορές έχει τύχει να ακούσω στη Γερμανία μια μεγάλη ορχήστρα, που γνωρίζω καλά τους μουσικούς της και τις δυνατότητές τους, και έχω σκεφτεί «α, σήμερα δεν είναι η καλύτερη τους ημέρα, είναι κουρασμένοι». Είναι όμως τέτοιος ο επαγγελματισμός τους, ο κοινός κώδικας λειτουργίας και η αίσθηση ευθύνης, που ακόμα και την «κακή» ημέρα δεν θα χάσουν το υψηλό τους επίπεδο. Αλλά και στην Ελλάδα υπάρχουν σύνολα, όπως η Καμεράτα (Armonia Atenea), με τα οποία χαίρεσαι αληθινά να συνεργάζεσαι. Ακόμα και όταν οι καλλιτεχνικές ή εργασιακές συνθήκες δεν είναι οι ιδανικές, υπάρχει φλόγα! Γι αυτό το κοινό την έχει αγκαλιάσει.

Γενικά αγαπώ πολύ το ορχηστρικό ρεπερτόριο και τον ρόλο του φλάουτου μέσα στην ορχήστρα. Αλλά θα πρέπει να υπάρχουν και οι σωστές συνθήκες συνεργασίας, αλλιώς χάνεις ενέργεια. Λένε ότι όταν γίνεσαι μέλος μιας ορχήστρας, είναι σαν κάνεις έναν γάμο. Σαν να μπαίνεις σε μια οικογένεια όπου θα πρέπει να συνυπάρξεις με συγγενείς που συνεννοείσαι, αλλά και με άλλους που δεν συνεννοείσαι και δεν τους έχεις επιλέξει. Ιδανικά είναι όταν έχεις την «πολυτέλεια» να σε επιλέγουν και να επιλέγεις τους συνεργάτες σου. Αυτό γίνεται ευκολότερα στα μικρότερα σύνολα.

Η ικανοποίηση έρχεται λοιπόν όταν ευχαριστιέσαι τη συνεργασία με τους συναδέλφους. Δεν εξαρτάται από το εάν παίζεις με ένα μεγαλύτερο η μικρότερο σύνολο.

Διδάσκετε στη Μουσική Ακαδημία της Στουτγάρδης. Τι σημαίνει για εσάς η διδασκαλία;

Είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της μουσικής μου δραστηριότητας, ένα κομμάτι ζωτικής σημασίας. Τη βιώνω πολύ έντονα. Συναισθάνομαι την αγωνία των νέων ανθρώπων για το μέλλον τους. Ονειρεύονται μια θέση σε μια ορχήστρα, μια θέση καθηγητή σε σχολείο ή πανεπιστήμιο, μια θέση στο καλλιτεχνικό γίγνεσθαι... Καταπληκτικοί νέοι φλαουτίστες που δουλεύουν σκληρά και ξέρουν πως παρόλο το ταλέντο τους, τα πράγματα θα είναι δύσκολα... Δουλεύω μαζί τους προς δύο κατευθύνσεις. Καταρχάς προσπαθώ να τους μεταφέρω την εμπειρία μου πάνω σε θέματα τεχνικής και ερμηνείας, ώστε να ανακαλύψουν πιο γρήγορα όσα θα συνειδητοποιούσαν έτσι κι αλλιώς μόνοι τους αργότερα. Κι έπειτα προσπαθώ να τους μεταδώσω ψυχισμό, που είναι εξίσου σημαντικός για να εξελιχθούν ως μουσικοί και ως άνθρωποι.

Έχετε ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο παίζοντας ή διδάσκοντας φλάουτο. Θυμάστε κάτι που σας έχει εντυπωσιάσει πραγματικά;

Οι Μουσικοί της Ζάμπιας, της πανέμορφης αυτής αφρικανικής χώρας με τους θεαματικούς καταρράκτες της Βικτώριας! Στο πανεπιστήμιο της πρωτεύουσας Λουσάκα λειτουργεί σχολή Μουσικολογίας, όπου οι φοιτητές διδάσκονται τις παραδοσιακές αφρικανικές αλλά και την κλασική μουσική. Η εταιρεία Yamaha έχει δωρίσει στη σχολή μουσικά όργανα. Όμως στη Ζάμπια οι καθηγητές κλασικών οργάνων είναι ελάχιστοι. Έτσι προσκαλούνται μία με δύο φορές τον χρόνο μουσικοί, κυρίως από τη Γερμανία, για να διδάξουν. Είναι εκπληκτικό να βλέπεις και να ακούς αυτά τα παιδιά που έρχονται με καρότσες από τα χωριά για να παρακολουθήσουν τα μαθήματα ή να κάνουν πρόβα με την ορχήστρα. Το ταλέντο τους είναι ανόθευτο. Βλέπουν στο You Tube ηχογραφήσεις/βιντεοσκοπήσεις σολιστών και ορχηστρών και αντιγράφουν το στήσιμο, τα δάχτυλα, τον ήχο. Είναι αυτοδίδακτα. Φυσικά δεν έχουν ανεπτυγμένη την αίσθηση της φράσης και της ερμηνείας, όμως το μουσικό αυτί και η αντίληψη τους για τον ρυθμό είναι εντυπωσιακά και μαθαίνουν πολύ γρήγορα.

Με τον Απόστολο Παληό που θα δώσουν το ρεσιτάλ «Απόσταγμα Ρωσίας» (φωτογραφία: Μάνος Μανιός)

«Απόσταγμα Ρωσίας» λοιπόν... Τι σας συνδέει με τα έργα Ρώσων συνθετών που θα ερμηνεύσετε στο Μέγαρο;

Οι Ρώσοι είναι ένας υπερταλαντούχος λαός και το ταλέντο αυτό αποτυπώθηκε σε ύψιστο βαθμό στη μουσική. Στα ταξίδια μου στην Αγία Πετρούπολη περνούσα ώρες στις βιβλιοθήκες και στα μουσικά καταστήματα αναζητώντας έργα Ρώσων για φλάουτο. Βρήκα πάρα πολύ υλικό, παντελώς άγνωστο σε εμάς στην υπόλοιπη Ευρώπη. Και όχι μόνο έργα για φλάουτο, αλλά και παρτιτούρες από όπερες και συμφωνικά έργα επίσης άγνωστα σε εμάς. Για χρόνια σκεφτόμουν, πως κάποια στιγμή θα έπρεπε να αξιοποιήσω όλο αυτό το υλικό που είχα στα χέρια μου, με το οποίο θα μπορούσα να κάνω όχι μία αλλά πέντε συναυλίες! Την ευκαιρία μιας τέτοιας συναυλίας πρόσφερε το Μέγαρο Μουσικής, με αφορμή τον Κύκλο Μουσικής Δωματίου «Από τη Ρωσία με αγάπη». Ένα υπέροχο πρόγραμμα, ένα «απόσταγμα» με τα πιο όμορφα έργα, μαζί με έναν εξαιρετικό συνάδελφο, τον πιανίστα Απόστολο Παληό, σε μια αίθουσα με εκπληκτική ακουστική, την αίθουσα Δημήτρη Μητρόπουλου. Τι περισσότερο θα μπορούσε κάποιος να ονειρευτεί!

«Απόσταγμα Ρωσίας» - Ρεσιτάλ για Φλάουτο και Πιάνο
Αριστουργήματα Ρωσικής μουσικής των Glinka-Balakirev, Tchaikovsky, Rachmaninoff,
Stravinsky, Prokofiev, Khachaturian, Schnittke.

Ναταλία Γεράκη & Απόστολος Παληός.

Μέγαρο Μουσικής, Αίθουσα Δημήτρη Μητρόπουλος, Δευτέρα 7 Νοεμβρίου, 8:30

Κύκλος μουσικής δωματίου «Από τη Ρωσία με αγάπη»

Τιμές εισιτηρίων: 10 € (Ζώνη Β) • 15 € (Ζώνη Α) • 4 € (φοιτητές, νέοι, άνεργοι) • 6 € (πολύτεκνοι, 65+)

210 72.82.333 | www.megaron.gr

τηλεοπτικό σποτ συναυλίας

www.youtube.com/watch?v=9_EyMD-UTcc